

Asociácia policajtov vo výslužbe „stráži“ najmä sociálne istoty príslušníkov PZ

Peniaze, akumulované v osobitnom účte, nemožno použiť na iné účely!

Asociácia policajtov vo výslužbe (ďalej len „APVV“) je stavovská organizácia s profesijným vzťahom k PZ. Vznikla sme už v roku 2006, máme celoslovenskú pôsobnosť a v súčasnosti je v 46 miestnych organizáciách viac ako 5600 členov.

Cieľom APVV je nielen vytváranie podmienok na združovanie bývalých policajtov za účelom možností stretávania sa a realizovania aktivít prostredníctvom organizovania rôznych spoločenských, kultúrnych, športových a iných akcií, ale aj spolupráca so služobnými orgánmi a udržiavanie spolupatričnosti s útvarmi PZ a policajtmi v aktívnej službe.

Jednou z prioritných úloh APVV je aj ochrana práv a sociálnych istôt všetkých poberateľov dávok z výsluhového zabezpečenia a v tejto súvislosti aj spolupráca so služobnými orgánmi MV SR a PZ, s Odborovým zväzom polície v SR, Slovenskou sekciou IPA, ale aj s inými stavovskými organizáciami v SR, napr. na základe dohôd o vzájomnej spolupráci a tiež aj formou pridruženého členstva v APVV. V roku 2019 bola naša iniciatíva v tejto oblasti upevnená aj uzatvorením Memoranda o vzájomnej spolupráci medzi MV SR a PZ a APVV, ktoré je publikované vo vestníku MV SR č. 143/2019.

O väčšine aktivít, ale aj o najdôležitejších otázkach sú naši členovia informovaní aj prostredníctvom publikácie, ktorú vydávame raz ročne v náklade 6000 výtlačkov, v rozsahu 12 strán.

APVV poskytuje svojim členom aj právne služby a za tým účelom úzko spolupracuje s advokátskymi kanceliárskymi, ktoré sa špecializujú na problematiku výsluhového zabezpečenia. Zoznam týchto kancelárií pre jednotlivé regióny (Bratislava a západoslovenský región, stredoslovenský región, východné Slovensko) je zverejnený aj na našej webstránke (www.asociaciapolicajtov.sk). Okrem toho aktívne vstupujeme aj do konaní Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o dávkach sociálneho poistenia pre poberateľov výsluhových dôchodkov. V tejto oblasti sme postupne dosiahli aj pozitívne výsledky - a to aj napriek tomu, že poberatelia výsluhových dôchodkov sa musia svojich práv domáhať nekonečne trvajúcimi súdnymi spormi, nakoľko Sociálna poisťovňa v mnohých prípadoch tvrdí, že má pravdu a obhajuje svoje postupy a často nerešpektuje aplikáciu prax súdov. Bežnou praxou bolo napr. zamietanie žiadostí z dôvodu nekompetentnosti, kde Sociálna poisťovňa tvrdila, že o veci musia rozhodnúť útvary sociálneho zabezpečenia a naopak. V tejto veci musel nakoniec rozhodnúť až Najvyšší súd SR, ktorý vydal stanovisko k zjed-

noteniu rozhodovacej činnosti súdov k pôsobnosti orgánov na administratívne konanie. Napr. bývalému policajťovi bol v roku 2008 priznaný „klasický“ starobný dôchodok. V roku 2013 si požiadal o jeho prepočítanie z dôvodu výkonu služby v I. kategórii funkcií. Po viacerých opakovaných „natahováčkách“ so Sociálnou poisťovňou mu bol tento dôchodok Sociálnou poisťovňou v roku 2016 nakoniec odňatý. Od roku 2016 až do mája tohto roku prebiehali súdne spory a nakoniec až na základe kasačnej sťažnosti (v zastúpení advokátskou kanceláriou špecializujúcou sa na výsluhové zabezpečenie pre východoslovenský región) Najvyšší súd SR zmenil rozhodnutie krajského súdu a zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne o odňatí starobného dôchodku. Trvalo to takmer 7 rokov, kým sa domohol svojho práva, ktoré mu Sociálna poisťovňa z dôvodu nekompetentnosti a v rozpore so zákonom odňala. Vzhľadom na stovky žalôb poberateľov výsluhových dôchodkov voči konaniam Sociálnej poisťovne riešime veci aj systémovo napr. podaním podnetu verejnej ochranky práv (napr. k podmienke trvania služobného pomeru k 31. 12. 1999, zvyškovým dobám služobného pomeru nezapočítaným do doby poistenia, podmienke trvania nepretržitého zamestnania k 31. 12. 2003 atď.) a vo veci valorizácie dôchodkov v roku 2020 aj Dozornej rade Sociálnej poisťovne.

Už od roku 2012, kedy neboli výsluhové dôchodky valorizované, zabezpečujeme prostredníctvom advokátskej kancelárie spolu s súdnymi spormi. Základ tzv. nevalorizačných sporov bol založený na zmene zákona č. 328/2002 Z. z., ktorá vyvolala nepriznanie valorizačného zvýšenia výsluhových dôchodkov v tomto roku. Tieto spory žiaľ nie sú právoplatne ukončené ani dodnes. Na základe niektorých rozhodnutí súdov je zrejme, že na Slovensku v tejto veci nemáme nádej na úspech napr. aj preto, že súdy odmietajú preušíť konanie a požiadať Súdny dvor Európskych spoločenských o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy, t. j. či nevalorizačná úprava v roku 2012 nedošla k diskriminácii poberateľov výsluhových dôchodkov. Budeme v tejto kauze pokračovať až do vyčerpania všetkých prostriedkov v SR a v prípade, ak nedôjde k získaniu

pozitívneho rozhodnutia, požiadame o prejednanie súdnych vecí aj Európsky súd pre ľudské práva. Choeme tým okrem iného vyslať jasný signál, že výsluhoví dôchodcovia majú silnú a dobre organizovanú stavovskú organizáciu, ktorá bude vždy schopná chrániť práva a sociálne istoty nielen svojich členov, ale aj ostatných poberateľov dávok z výsluhového zabezpečenia MV SR.

Keďže cieľom APVV je aj ochrana práv a sociálnych istôt našich členov, aktivity našich orgánov sú zamerané najmä do oblastí, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom dotýkajú postavenia, práv a rôznych „benefitov“ policajtov po skončení služobného pomeru. Za tým účelom nielen pozorne sledujeme pripravované návrhy všeobecne záväzných a interných predpisov, resp. návrhy na ich zmeny či doplnenia, ale v stanovených lehotách k nim aj zasielame stanoviská, návrhy a pripomienky, a to aj formou zásadných hromadných pripomienok verejnosti. Ministromi vnútra SR sme napr. zaslali návrh na vytvorenie podmienok na vybudovanie zariadenia MV SR so starostlivosťou o samostatných výsluhových dôchodcov za úhradu, ktorí dovŕšili dôchodkový vek a starostlivosť v takomto zariadení potrebujú z iných vážnych dôvodov, kde máme aj podporu OZP v SR. Pre príslušné útvary MV SR a PZ SR máme v súčasnosti pripravené návrhy na zmeny či doplnenie interných predpisov. Napr. návrh interného predpisu na spresnenie postupu služobného úradu pri zabezpečovaní pohrebu po zomrelom policajťovi po skončení služobného pomeru a návrh na novelizáciu NMV SR č. 127/2014 o oceneniach. Prezident PZ v ostatných dvoch rokoch síce udelil navrhovaným poberateľom výsluhových dôchodkov po dovŕšení veku 70 rokov Plaketu za zásluhy o rozvoj Policajného zboru, ale budeme navrhovať, aby možnosť udeľovania ocenení bola upravená aj priamo v tomto nariadení. Dobrú spoluprácu máme napr. so SPASČ MV SR a to nielen v oblasti dôchodkových dávok, ale aj zdravotnej, kúpeľnej starostlivosti a pridelovania poukazov na rekreáciu, kde napr. na našej webstránke sú zverejňované ponuky rekreačných poukazov a tieto sú aj pravidelne aktualizované.

Okrem týchto iniciatív sme v tomto roku kancelárii ministra vnútra SR a osobitne aj Úradu vlády SR zaslali podklady k príprave Programového vyhlásenia vlády SR na obdobie rokov 2020 až 2024, kde však náš návrh, aby sa sociálne zabezpečenie garantovalo aj po skončení služobného pomeru, nebol zapracovaný. Okrem toho sme zaslali aj osobný list ministromi vnútra SR k analýze MF SR - Revízia výdavkov na MV SR so žiadosťou, aby sa zaručil

za to, že finančné prostriedky z osobitného účtu ministerstva budú použité iba na účely, na ktoré policajti odovádzajú poisťné odvody a o týchto skutočnostiach sme informovali aj predsedníctvo OZP v SR.

Z analýzy Programového vyhlásenia vlády SR a z Plánu jej legislatívnych úloh je zrejme, že vláda sa zaviazala garantovať rozsah, kvalitu, efektívnosť a dostupnosť poskytovanej zdravotnej starostlivosti a špecifickej zdravotnej starostlivosti a zachovať stabilizáciu existujúceho osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov s cieľom posilniť spoločenskú prestíž, ako aj zvyšovať atraktivitu tohto povolania, ale na druhej strane je zrejme, že budú aj v týchto oblastiach vykonané zmeny. Napr.:

- ústavným zákonom o dôchodkovom systéme (2020),
- zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení,
- zvýšení dlhodobej udržateľnosti dôchodkového systému vzhľadom na demografický vývoj a posilnenie spravodlivosti a transparentnosti systému,
- reformou všetkých pilierov dôchodkového systému sa zlepši finančná udržateľnosť dôchodkového systému a zvýši dôchodky pre občanov.
- v 13. dôchodku,
- v doplatkoch za lieky,
- bezplatnom cestovaní autobusmi v prímestskej oblasti,
- zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru,
- zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov – kde je aj zdanie výsluhových dôchodkov bývalým príslušníkom komunistickej štátnej bezpečnosti,
- zákona č. 532/2010 Z. z. o RTVS (koncesionárske poplatky).

K niektorým opatreniam sme už zasielali aj naše pripomienky. Konkrétne k návrhu novely zákona o zrušení doplatkov za lieky a aj k 13. dôchodku, kde sa s najväčšou pravdepodobnosťou podarí odsúhlasiť aj to, aby na 13. dôchodok mali nárok aj:

– poberatelia výsluhového príspevku, vdovského výsluhového dôchodku, vdoveckého výsluhového dôchodku alebo sirotského výsluhového dôchodku po poberateľovi výsluhového príspevku, ktorý sa podľa zákona č. 328/2002 Z. z. považuje za výsluhový dôchodok a

– poberatelia vdovského výsluhového dôchodku, vdoveckého výsluhového dôchodku alebo sirotského výsluhového dôchodku.

Veľmi negatívne vnímame prijatie úloh vlády SR k zdaneniu výsluhových dôchodkov bývalým príslušníkom ŠtB. Aj keď vláda SR si „zaradila“ túto úlohu do plánu legislatívnych úloh v III. štvrťroku 2021 (v súvislosti s novelou zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov), koalícia poslan-

kyňa v médiách informovala, že skupina koalíčných poslancov predložila takýto návrh do NR SR tak, aby bol schválený najneskôr koncom roka. V tejto súvislosti chceme upozorniť na to, že osobitný systém sociálneho zabezpečenia, ktorý je oddelený od I. piliera povinného dôchodkového poistenia, je tiež tzv. **priebežným systémom**. To znamená, že príjmové osobitného účtu sú prostriedky vybrané z poisťných odvodov policajtov na výsluhové zabezpečenie a tieto sa priebežne prerozdeľujú aj na výsluhové dôchodky, t. j. policajti v aktívnej službe odovádzajú odvody a z tých sa okamžite vyplácajú výsluhové dôchodky. Tieto dávky teda nie sú vyplácané zo štátneho rozpočtu, ale na ich vyplácanie sa mesačne „kladajú“ príslušníci, ktorí sú v súčasnosti v aktívnej službe. Vzhľadom na uvedené je **neakceptovateľné a neprijateľné, aby štát časť týchto poisťných odvodov zdanil a sanovaním ziskáné finančné zdroje použil na iné účely ako na vyplácanie výsluhových dôchodkov**. Okrem toho by takýto spôsob použitia poisťných odvodov, **bez ohľadu na to, na aké iné účely budú použité**, porušoval zásady právnej istoty a predvídateľnosti práva, narušoval stabilitu osobitného účtu, vyvolal v služiacich príslušníkoch nespokojnosť a neistotu z možného ohrozenia vyplácania dávok výsluhového zabezpečenia v budúcnosti a po skončení ich služobného pomeru a vyvolal by aj negatívne odcudzujúce nielen všetkých poberateľov dávok z výsluhového zabezpečenia, ale aj služiacich príslušníkov.

Ďalej chceme poukázať na to, že do zoznamu osôb na zdanenie výsluhových dôchodkov sú zaradení aj tí bývalí príslušníci ŠtB, ktorí boli po revolúcii v roku 1989 preverovaní občanskými komisiami so záverom, že sú spôsobilí na ďalší výkon služby. Zastávame stanovisko, že štát nemôže, a to ani po 30. rokoch, ignorovať a spochybňovať vyjadrenia občanských komisií, ktoré na tento účel sám zriadil zákonom, nakoľko týmto osobám neboli potvrdené konania, na ktoré poukazuje návrh zákona, ale ani iná tretná, resp. protispoločenská činnosť. Naopak, tieto osoby zložili novú prisahu a naďalej plnili úlohy na úseku svojho služobného zaradenia. Takéto konanie štátu by bolo nielen nelogické, nesystémové, ale aj nezákonné a až protiústavné a preto **nie je možné**, aby boli tieto osoby „zaradené“ do zoznamu osôb a nie sú preto ani zákonné dôvody, aby v rámci novelizácie zákona im boli nízkovalované (zdanené) dôchodky o akékoľvek percento.

JUDr. Hristo Gluškov,
prezident Asociácie policajtov
vo výslužbe

/zvýraznenia redakcia/